

DİABETES MELLİTUSLU HASTALARDA DERİ BULGULARI

Dr. Sevgi BAHADIR (x)
Dr. Gönül ERGENEKON (xx)
Dr. Sabahat KOT (xx)
Dr. Yusuf BAHADIR (xxx)
Dr. Şevki ÖZDEMİR (xxxx)
Dr. Adnan ÖBEK (xxxxx)

ÖZET

Çalışma yaptığımız 2.5 yıllık süre içerisinde Diabetes Mellitus tanısı konan 180 hastayı deri bulguları yönünden inceledik. Hastaların 67 (% 37.3) sinde deri bulgusu vardı, 113 (% 62.7)ünde ise hiç bir deri bulgusuna rastlamadık.

Metabolik hastalıklardan çoğu insan derisinde bir takım belirtiler meydana getirir. Bu hastalıklardan biri olan Diabetes Mellitus insülin hormonunun yokluğu, yetersizliği veya eksikliği nedeniyle kan şekerinin normal düzeyin üzerine çıkışı ile karakterize bir hastalıktır (1,2,3). Hastalıkta en göze çarpıcı şekilde bozulan karbonhidrat metabolizması olmasına rağmen, birlikte yağ ve protein metabolizmasında da bozukluk vardır.

Diabetes Mellitus ta deriye ait komplikasyonlara klinikte sık olarak rastlamaktayız. Deri belirtileri, diabetin genellikle erken komplikasyonlarından olup, bazen diabet teşhisinin erkenden konulmasına yardım edebilirler. Bu nedenle Fakültemiz İç Hastalıkları Anabilim Dalı ile müştereken Diabetes Mellitus tanısı ile son ikibuçuk yıl içerisinde yatan hastalarda hangi deri belirtilerinin görüldüğü ve görülme oranının ne olduğunu saptamak amacıyla çalışmamızı yaptık.

(x) Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Kliniği Uzman Dr.

(xx) " " " " " Öğretim Üyesi

(xxx) " " " " Dahiliye Kliniği Öğretim Üyesi

(xxxx) " " " " Dermatoloji Kliniği Öğretim Üyesi

(xxxxx) " " " " " Araştırma Görevlisi

MATERYAL-METOD

Çalışmamızı Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalında Ocak-1984 ve Mayıs-1986 tarihleri arasında Diabetes Mellitus tanısıyla yatan 180 hastada yaptık.

Bütün hastalara tam bir deri muayenesi yapılarak dikkatle incelendi. Hastaların mevcut belirtilerinin başlama tarihini saptamaya çalıştık.

BULGULAR

Çalışma yaptığımız 2,5 yıllık süre içinde D. Mellitus tanısı konan 180 hastayı inceledik. Tablo -1 de görüldüğü gibi hastaların 67 (% 37.3) sinde deri belirtisi bulmamıza rağmen 113 (62.7) sinde hiçbir deri belirtisi bulamadık.

Tablo-1 : DİABETES MELLİTUS HASTALIĞINDA DERİ BELİRTİSİ GÖRÜLME ORANI

Deri belirtisi olan	37	30	67	37.3
Deri belirtisi olmayan	48	65	113	62.6
Toplam	85	95	180	
	Kadın	Erkek	Toplam	% 100

Deri lezyonu olmayan 48 kadın hastanın yaş ortalaması 47, 65 erkek hastanın yaş ortalaması 40.6 idi. Deri lezyonu olan 37 kadın hastanın yaş ortalaması 44.7, 30 erkek hastanın yaş ortalaması 46.3 idi.

Çalışmamız sırasında hastalarda saptadığımız deri belirtilerinin hasta sayısına dağılımı ve tüm hasta sayısına göre yüzdesi tablo-2 de görüldüğü gibidir.

TARTIŞMA

Çalışma yaptığımız 2,5 yıllık süre içerisinde, Diabetes Mellitus tanısı konan 180 hastayı deri bulguları yönünden inceledik. Hastaların 67 (% 37.3) sinde deri bulgusu mevcut iken, 113 (% 62.7) ünde ise hiç bir deri bulgusuna rastlayamadık.

Diabetli hastalarda saptadığımız deri bulguları arasında vaka sayısı ile ilk sırayı pyodermiler alıyordu. Diabetin seyri esnasında pyokokların husule getirdiği pyodermilere sık olarak rastlamaktayız. Bunlardan fronkül, fronküloz, karbunkül, cellülit... en başta gelen klinik tablolardır (4,5,6,7,8,9). Pyodermi saptadığımız hasta sayısı 26 olup bunların 10'u kadın, 16'sı erkek idi. Pyodermiler arasında en sık görülen fronkül idi.

Mantarların sebep olduğu enfeksiyonlara diabetli hastalarda daha sık rastlanır. Bunlar arasında C. Albicans'ın husule getirdiği candidiosisler (monilia) önem arzeder.

Özellikle genital moniliada artma görülür (4,5,6,7,8,9). Monila saptadığımız vakalarımızın 20'si kadın olup genital monila şeklinde görülmekte idi. 2'si kadın 1 erkek olan 3 hastamızda da ağız köşesinde perleche şeklinde monila ya rastladık. Yine mantar enfeksiyonlarında tinea pedis görülme sıklığına göre 13 vak'a ile üçüncü sırayı almaktaydı. Genelde ayaklarda görülen Epidemophytlerde diabeti aramak gerekir (8). Ayrıca 3 hastamızda *T. inguinalis*, 2 hastamızda *T. unguium*, 3 hastamızda da versikolor saptadık.

Tablo-2: D. MELLİTUSLU HASTALARDA SAPTADIĞIMIZ DERİ BULGULARI

Saptanan Deri belirtileri ve hastalık	Kadın	Erkek	Toplam	Tüm hasta sayısının %
Fronkül	10	13	23	14.4
Karbunkül	—	2	2	
Cellülit	—	—	1	
			26	
Genital monila	20	—	20	12.7
Perleche	2	1	3	
			23	
<i>T. pedis</i>	4	9	13	11.6
<i>T. inguinalis</i>	—	3	3	
<i>T. Ungium</i>	—	2	2	
<i>P. versikolor</i>	1	2	3	
			21	
Numuler egzema	1	2	3	1.6
Ülser-nekroz	4	9	13	7.2
Bül	1	4	5	2.7
Psöriasis	1	—	1	0.5
Vitiligo	1	3	4	2.2
Xantom	2	—	2	1.1
Nekrobiosis Diabetikorum L.	1	—	1	0.5
Pruritis	2	—	2	1.1
<i>H. simplex</i>	1	—	1	0.5
<i>Z. zoster</i>	—	1	1	0.5
<i>E. Polimorf</i>	—	1	1	0.5
Alopesi	2	—	2	1.1

Diabetli hastalarda deri enfeksiyonları özellikle hastalık iyi kontrol edilmişse oldukça sıktır (4,8). Bakteri ve mantar enfeksiyonuna sık rastlanmakla beraber biz virütik enfeksiyonlu iki hastaya rastladık. Bunlardan biri herpes simplex diğeri ise z. zosterli idi.

Uzun süren sık sık tekrarlayan numuler ekzamalı hastalarda aşikar bir diabet mevcut olabildiği gibi latent diabeti de ortaya çıkarmak mümkündür (8). Bizim hastalarımızın % 1.6'sında numuler ekzama mevcut idi.

Bir kadın hastamızda psöriasis saptadık. Bazı psöriasisli hastalarda diabetin saptandığını ve diabetin regüle edilmesiyle psöriasisin düzeldiği görülmüştür (8).

Diabetli hastalarda lokalize pruritise çok rastlanmakla beraber yaygın ve inatçı prurituslara da rastlanabilir (8,10). Bizim 2 kadın hastamızda da yaygın pruritus mevcut idi.

Hastalarımızın 5 inde özellikle ayak tabanında ve ayak parmak uçlarında büllü lezyonlara rastladık. Diabetli hastalarda spontan olarak büllerin alt ekstremitelerde ve özellikle ayaklarda çıktığı görülür (5,7,8,10).

Vitiligo erişkin diabetik hastalarda beklenilenden daha yüksek oranda bulunur (% 4.8) gibi (5). Bizim hastalarımızın % 2.2'sinde mevcut idi. Vitiligo klinik olarak aşikar diabet başlangıcından önce bulunabildiği gibi diabetlilerin ailelerinde de daha sıklıkla bulunabilir.

Diabetli hastalarda özellikle yaşlılarda uzun süren, kapanmayan ülser ve nekrozlara alt ekstremitelerde rastlanabilir (4,5,7,8). Bizim 13 hastamızda özellikle alt ekstremitelerde ülser ve nekroze ülsere rastladık. Hastalarımızın 4'ü kadın 9'u erkek idi.

Kadın hastalarımızın 2 sinde de xantom mevcut idi. Kontrolsüz diabetiklerin küçük bir yüzdesinde dolaşımdaki lipitlerde bariz bir yükselme vardır. Trigliseritler kronik olarak yüksek kaldıkları zaman sadece karaciğer ve dalaklardaki makrofajlarda değil, deride de depolanırlar. Xantom dediğimiz kabarık soluk sarı papül kümeleri olarak görülürler (4).

Diabetli hastalarda nadir görülen deri bulgusu olan nekrobiosis lipoidika diabetikorum, kadınlarda erkeklerde sık olup, diabetin diğer semptom ve klinik bulgularına öncülük edebilir (4,5,6,7,8,9,10). N.L. diabetikorum bizim 1 kadın hastamızda mevcut idi.

Ayrıca hastalarımızın 2 sinde alopesi, 1 inde E. polimorfa rastladık. Çalışma yaptığımız bu süre içerisinde çıkardığımız sonuç, diabetli hastalar daha uzun bir süre dermatolojik yönden incelenirse, bulduklarımızın ve bilinenlerin dışında bir çok yeni deri belirtilerinin ve hastalıklarının bulunacağı kanısına vardık.

SUMMARY

THE SKIN LESIONS IN THE PATIENTS WITH DIABETES MELLITUS

We investigated to identify of skin lesions in 180 patients with diabetes Mellitus during 2.5 years We found out skin lesions in 67 (% 37.3) patients although 113 (% 62.7) patients have not any skin lesions.

KAYNAKLAR

- 1- Hatemi, Hüsrev. Biyal, F. Korugan, Ü. : Diabetes Mellitus. Dergah Yayınları. Tıp dizisi, I. baskı, İstanbul 1983.
- 2- Daniel, W: Diabetes mellitus, Harrison's Principles Int. Med. Tenth. ed. Kasaide printing Co. Japan 1983 pp. 661-79
- 3- Alp, H. Sencer, E.: Şekerli diabet. Endocrin ve Metabolik Hastalıkları, 1. Ü. Tıp Fak. yayınları, Sermet matbaası, 1976 p: 309-60
- 4- James, B. Wyngaarden, M. D. Llooyd H, Jr. MD Cecil Text book of medicine W.B. Saunders Company Igaku-Shoin/ saunders Philadelphia London 1982
- 5- Ruth, K. Freinkel, M.D. and Nobert Freinkel, M.d. Dermatologic manifestations of endocrine Disorders. Dermatology in general Medicine Edt. Thomas B. Fitzpatrick et all second Edition MC - Graw-Hill Book Company Newyork 1979, pp: 1258-1264, 854
- 6- Tüzün, Y. Kotogyan, A. Saylan, T.: Dermatoloji. Anka Ofset A.Ş. İstanbul 1985 s: 64-65, 90, 578.
- 7- Moschella, SL et all: Dermatology, Volüm L, II Saunders Company, Philadelphia 1975, pp 775. 1297-99.
- 8- Nemlioğlu, F. : Deri Hastalıkları, Ar basım yayın dağıtım A.Ş., II. baskı, İstanbul 1979 s: 235-238.
- 9- Tat, L. Deri ve Zührevi H. Ankara Ü. Basımevi, Ankara 1974, S: 98, 110-118
- 10- Domonkos, An: Andrews Diseases of the skin, Seventh Edition, Philadelphia, WB Saunders Company 1982, pp: 667-669.
- 11- Abaoğlu, C. Aleksanlan, V. : Semptomdan Teşhise, 8. Baskı, Filiz kitapevi, İstanbul 1985 pp: 1080-1083